

Medbestemmelse gir bedre beslutninger

Statens personaldirektør Gisle Norheim

August 2022

Den norske samarbeidsmodellen

- Grunnlovens § 110:
 - ".....Nærmere bestemmelser om ansattes medbestemmelsesrett på sin arbeidsplass fastsettes ved lov"
- Trepertssamarbeidet – Samarbeidet mellom arbeidsgivere, arbeidstakere og regjeringen/myndighetene

Hovedavtalen i staten

- Medbestemmelse
- Tillitsvalgtes rettigheter
- Nærmere regler om streikesituasjoner m.v.

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Hovedavtalen i staten

Gjelder fra 6. november 2019 til og med 31. desember 2020

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Hurdalplattformen

- Fornye og forsterke trepartssamarbeidet
- Dialog og medbestemmelse
- Informasjon om partssamarbeidet i lederutviklingen
- Tillitsreform

Regjeringens tillitsreform

- Tillitsbasert ledelse
- Medbestemmelse

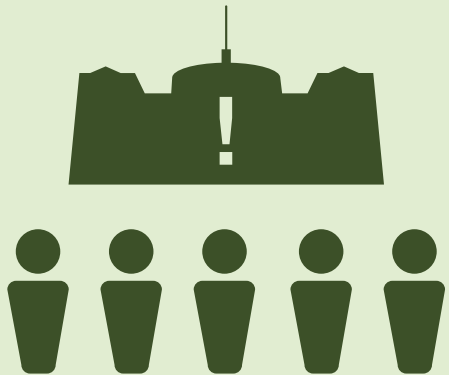

Tillitsreformen er ett av flere grep for å fornye offentlig sektor

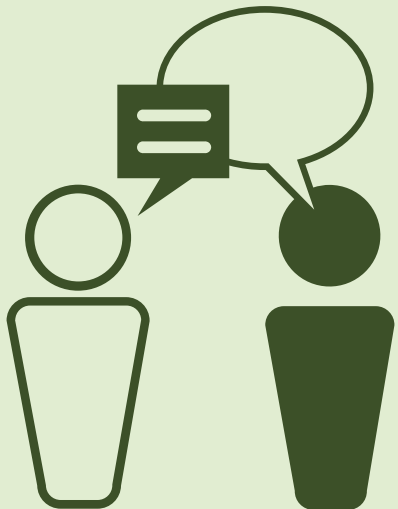
- Inn i en periode med trangere budsjetter
- Tillitsreform, digitalisering, innovasjonsløft
- Utnytte de ansattes kompetanse bedre
- Økt autonomi i førstelinjen
- Bedre tjenester for brukerne
- Tett samspill med tillitsvalgte

Tillitsbasert styring

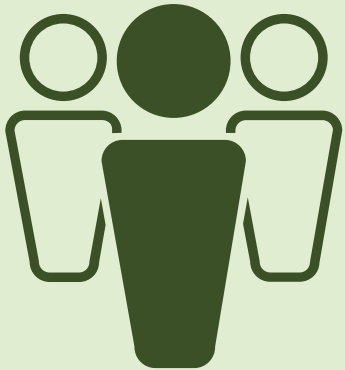
- For omfattende krav til rapportering
- Fortsatt nødvendig: kontroll med ressursbruk og måloppnåelse, og likebehandling av brukerne
- Få bort unødvendig rapportering, overdreven kontroll og detaljstyring

Medbestemmelse

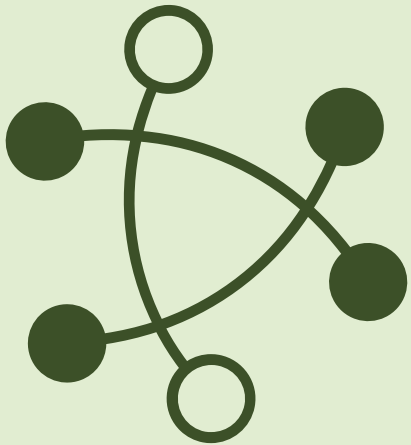
- Mange steder bra
- Men rom for å utnytte mulighetene i medbestemmelse enda bedre
- Ikke la medbestemmelse kun være noe for HR
- Virksomhetsledere må engasjere seg

Tillitsbasert ledelse

- Tillitsbasert ledelse er ikke noe nytt
- Men bruke det mer gjennomgående
- Gi økt handlingsrom til undergitte ledere og medarbeidere
- Bedre utnyttelse av kompetanse
- Balanse mellom tillit og kontroll
- Medarbeidere – ta ansvar, vise initiativ, selvledelse

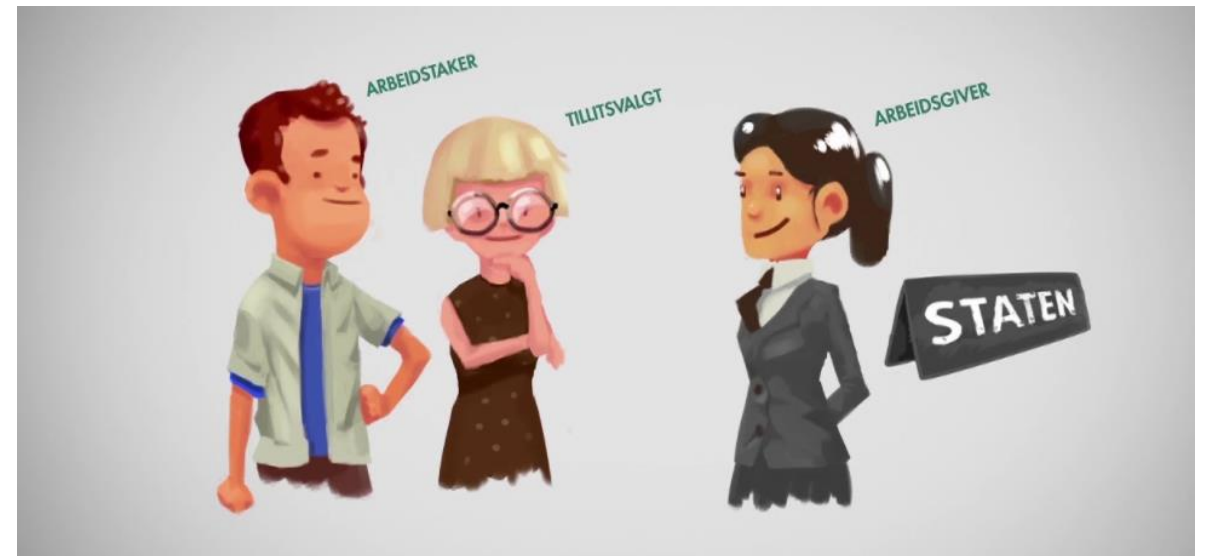
Avslutning

- Står overfor store utfordringer – må utvikle offentlig sektor
- Reformen må vokse frem nedenfra
- Men virksomhetsledere må være pådrivere
- Styringsbehov og styringsmuligheter må ivaretas
- Reformen en drivkraft for innovasjon og lokalt partssamarbeid
- Bedre bruk av de ansattes kompetanse – mer ut av offentlige ressurser – bedre tjenester for brukerne

Medbestemmelse i staten

- Hovedavtalen – noen stikkord:
 - Best mulig samarbeidsgrunnlag på alle nivåer
 - Likeverdige parter (særegent begrep i staten)
 - Reell innflytelse (tilsvarende begrep i NHO/LO og KS)

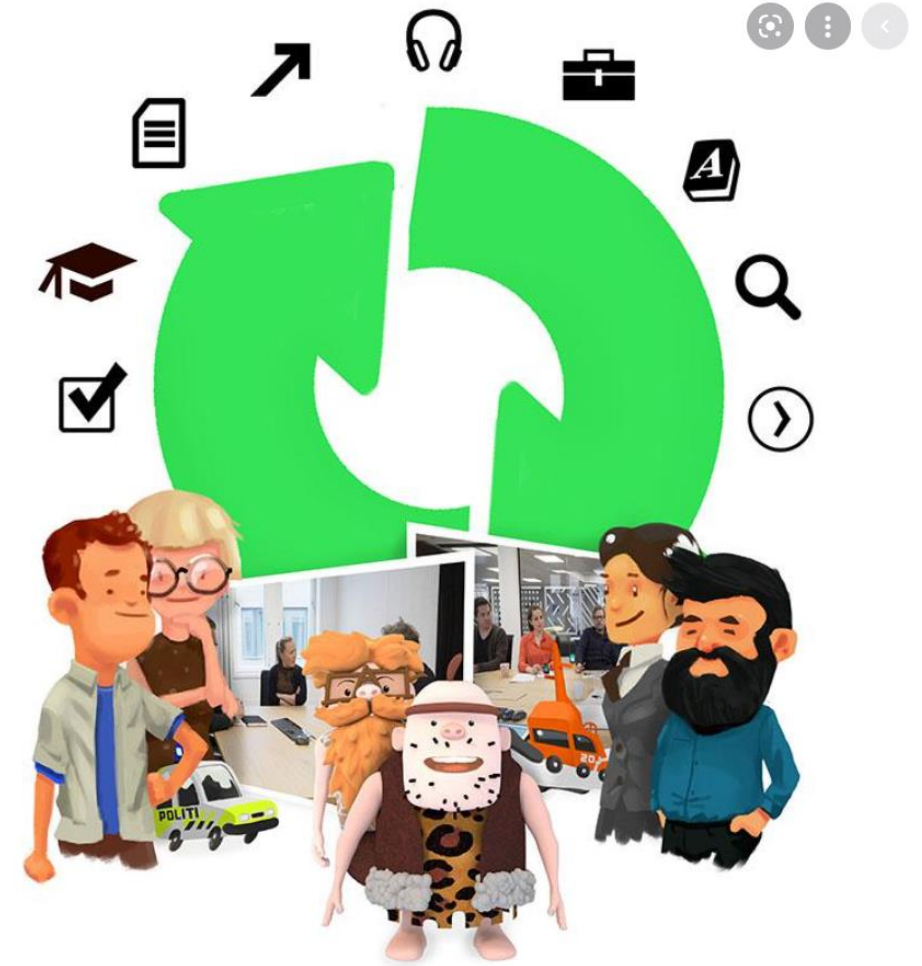
Medbestemmelse i staten – noen særegenheter

- Organisasjonene er gitt forhandlingsrett på forhold der andre sektorer har drøftinger og styringsrett
- Hovedavtalen i staten gjelder ikke ved politiske beslutninger

Kollektivt og individuelt perspektiv

- Partsbasert dialog og medbestemmelse
- Dialog og medvirkning for den enkelte medarbeider

Hvorfor er medbestemmelse viktig?

- Bedre beslutninger – medbestemmelse utgjør en merverdi
- Forankring av beslutninger – legitimitet
- Kunnskap og engasjement gir bedre/mer effektive resultater

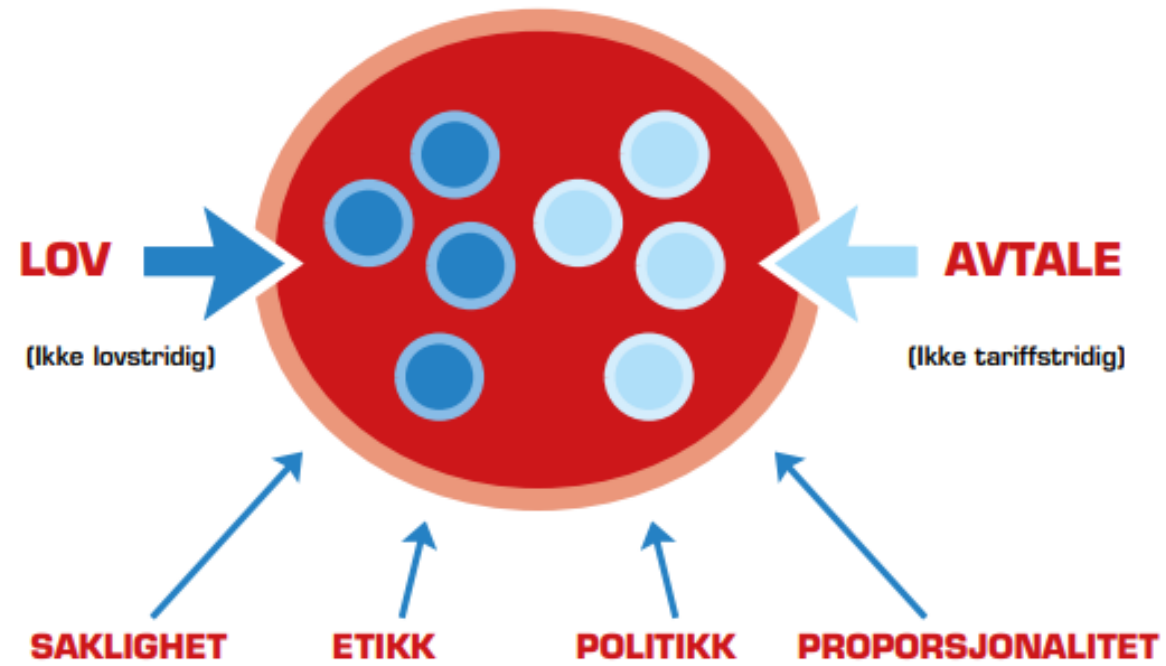

Medbestemmelse og styringsrett

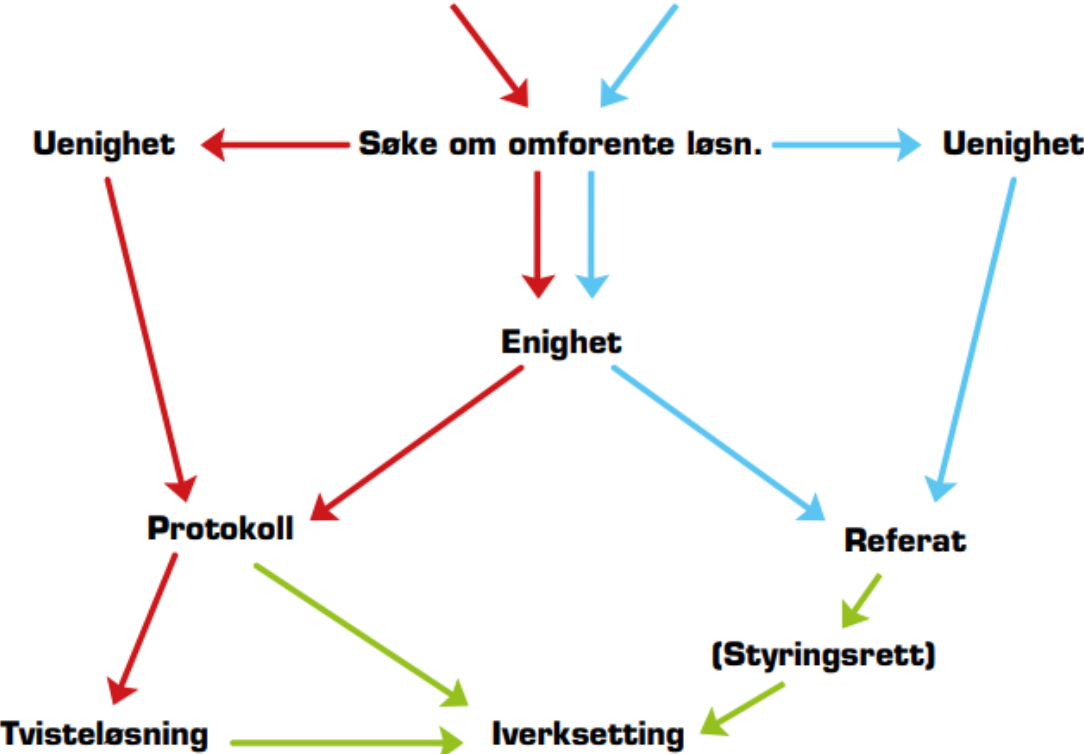
- Arbeidsgivers styringsrett og styringsplikt
- Arbeidsgivers ansvar for beslutningene

STYRINGSRETT

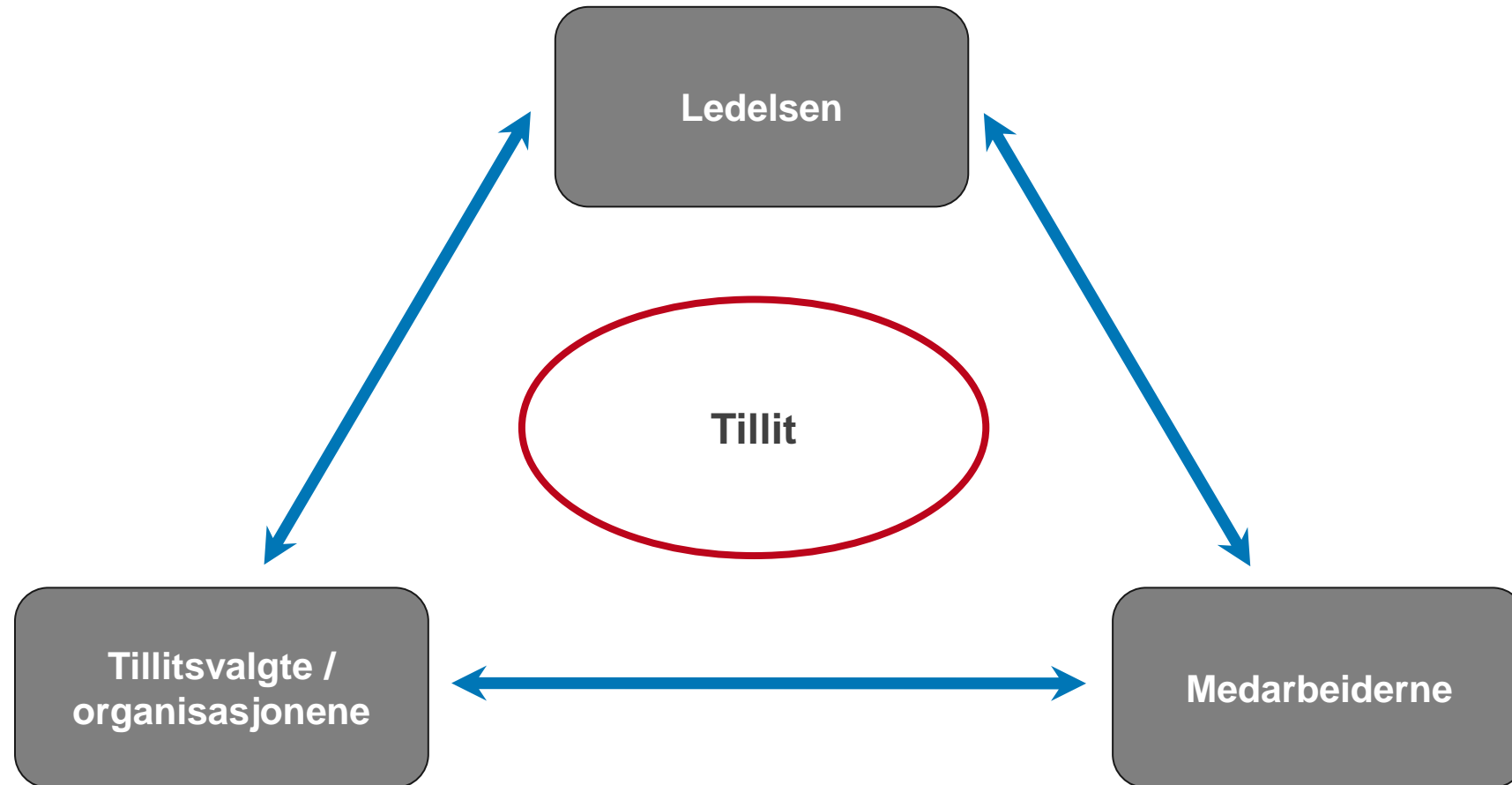
FORHANDLING OG DRØFTING

Man skal være både klok, strategisk og taktisk i forvaltningen av styringsretten, der den fortsatt er intakt

Parter i medbestemmelse og medvirkning

Vi parter må kunne stille noen spørsmål:

- Har formene for medbestemmelse i staten fulgt med i behovene for utviklingen av offentlig sektor?
- Har vi for stort fokus på reglene på bekostning av involvering og medbestemmelse som merverdi?
- Har det blitt å komplisert at man mister målet av syne?
- Er kompetansen om medbestemmelse god nok?

Vi parter må kunne stille noen spørsmål:

- Bruker man tilpasningsavtalen til å finne gode, lokale samarbeidsformer eller har vi lagt for snevre/faste rammer for dette?
- Er man alltid bevisst på at *"Partene har et felles ansvar for å utvikle en god, åpen og løsningsorientert samarbeidskultur"*?

Forhandlinger om hovedavtalen

- De sentrale partene har i en tid planlagt å reforhandle hovedavtalen i staten
- Seminar om dette forrige uke
- Fafo hadde tidligere en gjennomgang av hovedavtalen i staten
- Arbeidsdgiverrådet gir en tilrådning til staten om ett par uker
- Selve forhandlingene er planlagt til uke 50

Hovedtariffavtalen

Statens personaldirektør Gisle Norheim

August 2022

Staten sentrale lønnspolitikk

- Blir til i et samspill mellom virksomhetenes ønsker/behov og regjeringens politikk
- Nåværende regjering;
 - Sentral lønnsdannelse
 - Fordelingspolitikk – redusere lønnsforskjeller
- Forrige regjering;
 - Lokal lønnsdannelse
 - Virksomhetenes behov er styrende

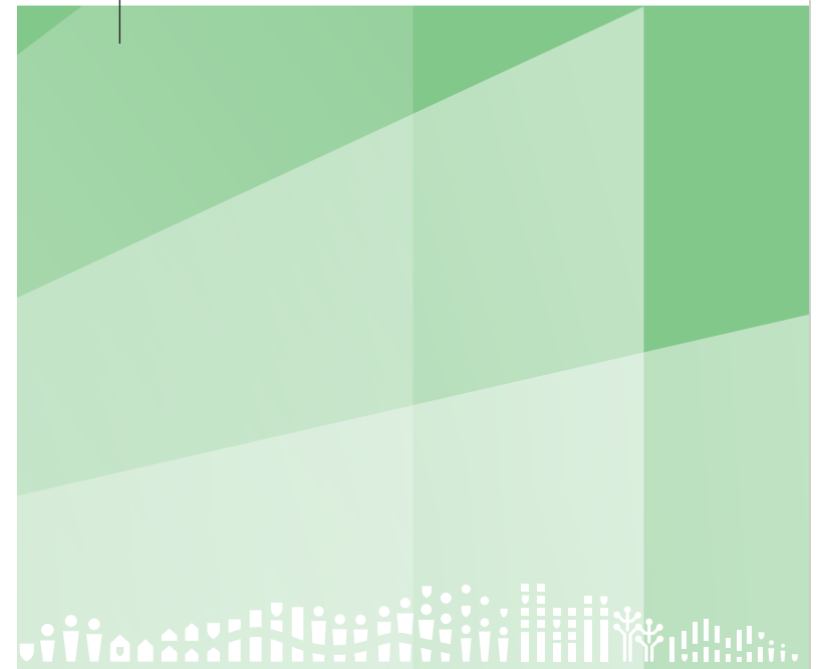
Hvor trykker skoen mellom partene

- Fordelingen mellom sentral avsetning og lokale forhandlinger
- Bruken av sentral avsetning (fordelingspolitikk)

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Hovedtariffavtalene i staten
1. mai 2022–30. april 2024
med vedlegg

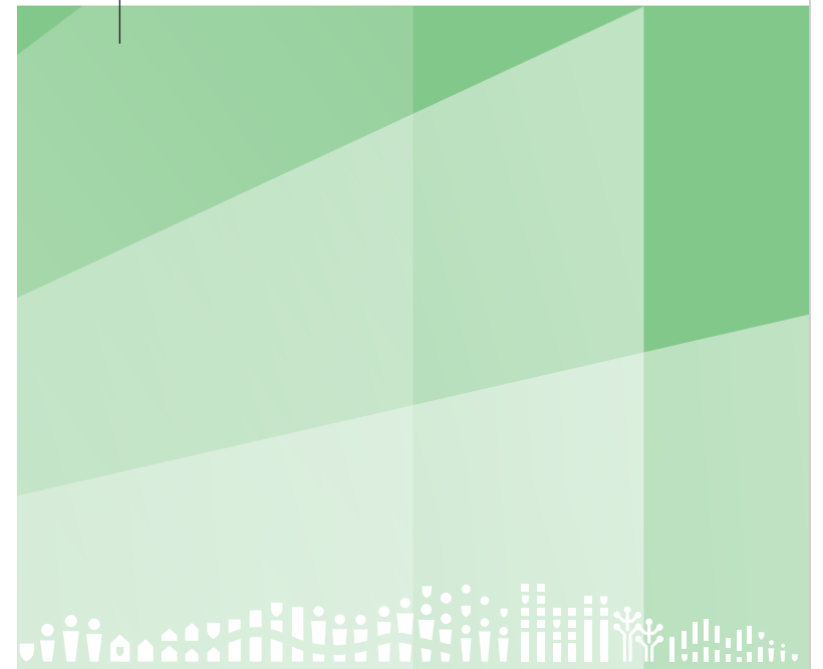
Hovedtariffavtalene

- Stortinget har bedt regjeringen;
 - Sette ned et lønnsutvalg
 - Arbeide for å få til én avtale igjen

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Hovedtariffavtalene i staten
1. mai 2022–30. april 2024
med vedlegg

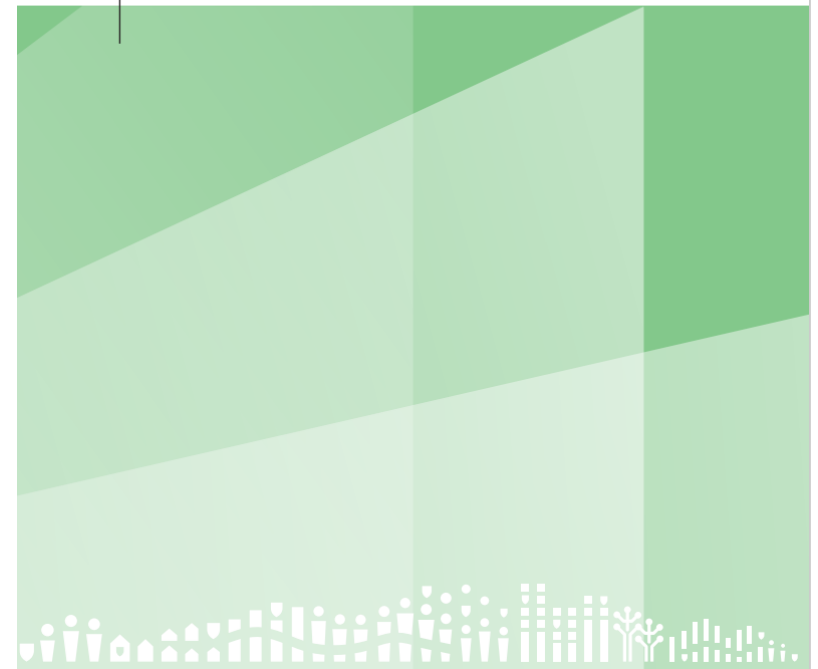
Hovedtariffavtalene – noen hovedpunkter i 2022

- Unio gikk i vår over til avtalen med Akademikerne
- De uorganiserte – følger nå største avtale i den enkelte virksomhet
- Nytt lønssystem for ansiennitetsopprykk (likt i begge avtalene)

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Hovedtariffavtalene i staten
1. mai 2022–30. april 2024
med vedlegg

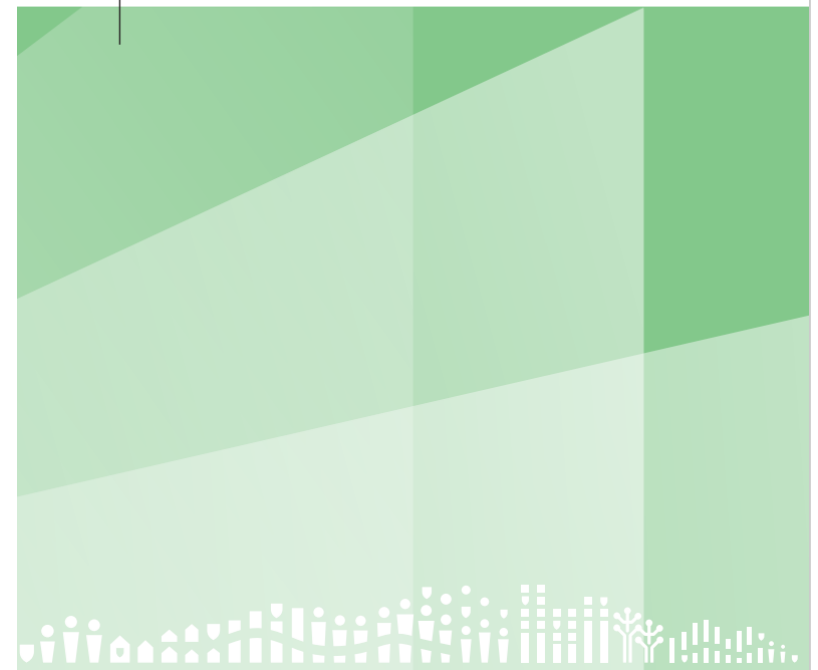
Hovedtariffavtalene – noen hovedpunkter i 2022

- Totalramme på 3,8 %
- 30 % av rammen til lokale forhandlinger i avtalen med LO og YS
- 100 % av rammen til lokale forhandlinger i avtalen med Akademikerne og Unio
- Lik virkningsdato for lokale forhandlinger – 1. mai. Gjennomføringen er nå usatt til 30. november

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Hovedtariffavtalene i staten
1. mai 2022–30. april 2024
med vedlegg

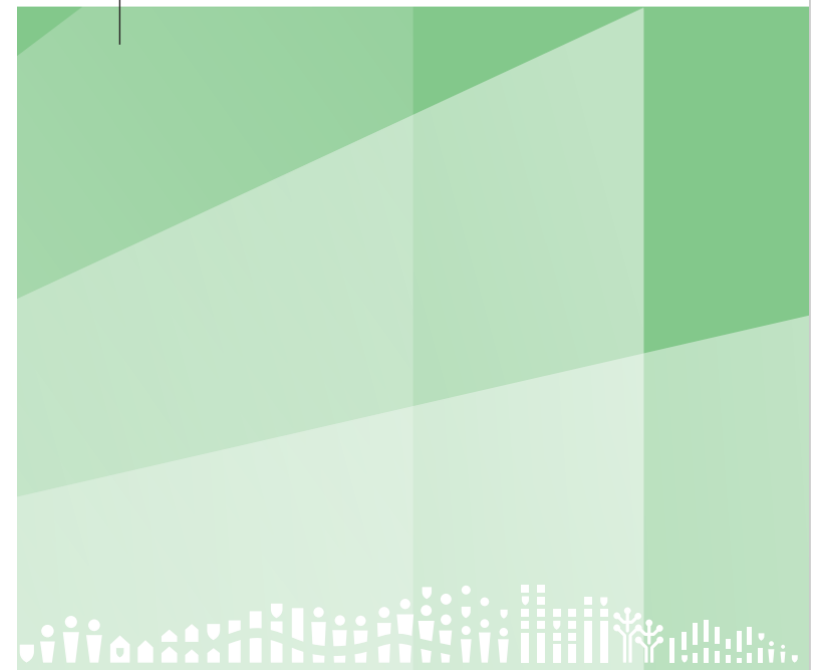
Hovedtariffavtalene – noen hovedpunkter i 2022

- De uorganiserte – følger nå største avtale i den enkelte virksomhet
 - Stortinget mener det må være en midlertidig ordning

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Hovedtariffavtalene i staten
1. mai 2022–30. april 2024
med vedlegg

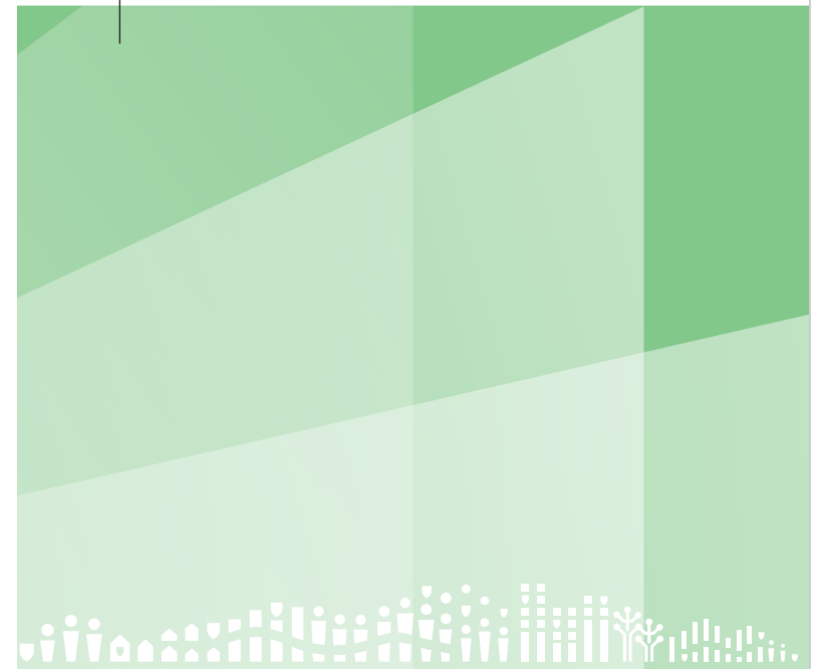
Hovedtariffavtalene – noen hovedpunkter i 2022

- Protokolltilførsler = videre sentralt partssamarbeid
 - Bærekraft og miljø
 - Reisetid
 - Hjemmekontor
 - Stillingskodesystem
 - Statistikk

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Hovedtariffavtalene i staten
1. mai 2022–30. april 2024
med vedlegg

Kommunal- og
distriktsdepartementet